

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/29/2024
Identifikačné číslo spisu:	6123278438
Dátum vydania rozhodnutia:	19.03.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6123278438.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne X. A., narodenej F. zastúpenej advokátom JUDr. Michalom Vlkolinským, Zvolen, Nám. SNP 8, proti žalovanej Y. narodenej R. zastúpenej JUDr. Mariánom Prievozníkom, PhD., advokát, s.r.o., Košice, Krmanova 1, IČO: 47239573, o obnovu konania vedeného na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 12Up/1552/2022, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 14C/20/2023, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. novembra 2023 sp. zn. 15Co/147/2023, takto

rozhodol:

I. Dovolenie o d m i e t a.

II. Žalovaná má voči žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením zo 14. augusta 2023 č. k. 14C/20/2023-71 odmietol žalobu na obnovu konania (I. výrok); návrh na odklad vykonateľnosti platobného rozkazu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 12Up/1552/2022 zo 06. 12. 2022 zamietol (II. výrok); a žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal (III. výrok).

1.1. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobkyňa sa podanou žalobou doručitou okresnému súdu dňa 03. 04. 2023 v spojení s jej doplním doručeným dňa 05. 06. 2023 domáhala povolenia obnovy konania vedeného na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 12Up/1552/2022 tak, že súd odmietne návrh žalobkyne na vydanie platobného rozkazu z dôvodu, že uplatnený nárok nie je možné odôvodnene predpokladať. Zároveň žiadala, aby jej súd priznal nárok na náhradu trov konania. Žalobu odôvodnila tým, že okresný súd v upomínacom konaní sp. zn. 12Up/1552/2022 vydal dňa 06. 12. 2022 platobný rozkaz, ktorým jej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni (v tomto konaní žalovanej) sumu 15.000 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 15.000 eur od 23. 09. 2021 do zaplatenia v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia. Platobný rozkaz, ktorý prevzala dňa 12. 12. 2022, nadobudol právoplatnosť dňom 28. 12. 2022. Dňa 18. 02. 2023 podala žalobkyňa (v pôvodnom konaní žalovaná) proti platobnému rozkazu odpor spolu so žiadosťou o odpustenie zmeškania lehoty na podanie odporu z dôvodu, že advokátka jej neodporúčala podať proti nemu odpor a Centrum právnej pomoci oslovila až po podaní lehoty. Okresný súd uznesením sp. zn. 12Up/1552/2022 z 23. januára 2023 jej žiadosť o

odpustenie zmeškania lehoty ako nedôvodnú zamietol a uznesením z 31. mája 2023 odpor ako podaný oneskorenie odmietol.

1.2. Poukázala na to, že v pôvodnom konaní sa žalovaná domáhala vydania bezdôvodného obohatenia zo strany žalobkyne po tom, čo uhradila kúpnu cenu za spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/6 k nehnuteľnostiam vedených na LV č. XXX kat. úz. I.. Spoluvlastnícky podiel žalobkyňa odkúpila od svojej sestry I. T., aby zabránila jeho predaju v exekúcii. Žalobkyňa v pôvodnom konaní (v tomto konaní žalovaná) uhradila sumu 15.000 eur bez toho, aby sa so žalovanou (v tomto konaní žalobkyňou) na takomto postupe, resp. aj na spôsobe vrátenia tejto sumy dohodla, pritom k prevodu spoluvlastníckeho podielu zo strany sestry žalobkyne na žalobkyňu došlo skôr (kúpna zmluva zo 16. 09. 2021), ako žalovaná uhradila kúpnu cenu poukázaním na účet súdnej exekútorky dňa 22. 09. 2021. Žalobkyňa sa až okolo 15. 01. 2023 dozvedela od svojej matky - X. U. o skutočných dôvodoch, pre ktoré došlo z jej strany k darovaniu jej spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 4/6 z celku na nehnuteľnostiach, spočívajúcich v tom, že darovaním jej podielu malo dôjsť k vyporiadaniu sumy 15.000 eur s tým, že žalovaná umožní X. v rodinnom dome doživotne bývať. Žalovaná sa domáhala v upomínacom konaní zaplata sumy 15.000 eur napriek tomu, že jej bola poskytnutá náhrada v hodnote spoluvlastníckeho podielu vo veľkosti 4/6 z celku, ktorý 4-násobne prevyšoval sumu, ktorú plnila, a preto bol jej nárok aj nemorálny.

1.3. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žaloba na obnovu konania bola síce podaná oprávnenou osobou (§ 400 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok ďalej len „CSP“), proti rozhodnutiu, voči ktorému je prípustná, v objektívnej trojročnej lehote od právoplatnosti rozhodnutia (§ 403 ods. 2 CSP), ale je zjavne nedôvodná, nakoľko neboli skutočností ani dôkazy, ktoré by žalobkyňa nemohla použiť bez svojej viny v pôvodnom konaní, a tiež bola podaná po uplynutí subjektívnej lehoty troch mesiacov, odkedy sa mohla žalovaná dozvedieť o dôvode obnovy, alebo odo dňa, keď ho mohla uplatniť (§ 403 ods. 1 CSP). Ako to vyplynulo z ňou podaného odporu zo 17. 01. 2023, o ňou tvrdených skutočnostiach mala vedomosť už v roku 2021, preto subjektívna lehota podľa § 403 ods. 1 CSP nebola dodržaná. Na základe uvedeného tak žalobu na obnovu konania podľa § 413 ods. 1 písm. a) a e) CSP odmietol. Z dôvodu odmietnutia žaloby na obnovu konania zamietol aj jej návrh na odklad vykonateľnosti platobného rozkazu okresného súdu sp. zn. 12Up/1552/2022 zo 06. decembra 2022 ako bezpredmetný.

1.4. Žalovanej náhradu trov konania nepriznal, nakoľko mal za to, že jej trovy v tomto konaní neboli účelné vynaložené (§ 251 CSP), keďže išlo o právne posúdenie a okresný súd ju ani nevyzýval, aby sa vyjadrovala, keďže žalobu na obnovu konania odmietol.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobkyne vo vzťahu k výroku I. a II., uznesením z 28. novembra 2023 sp. zn. 15Co/147/2023 rozhodol tak, že:

„I. Uznesenie okresného súdu vo výrokoch I. a III. p o t v r d z u j e.

II. Odvolanie žalobkyne voči II. výroku uznesenia okresného súdu o d m i e t a.

II. Žalobkyňa j e p o v i n á zaplatiť žalovanej náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.“

2.1. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí dôvodil, že v danom prípade trojročná objektívna lehota na podanie žaloby na obnovu konania začala plynúť odo dňa 28. 12. 2022, kedy nadobudol právoplatnosť platobný rozkaz Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 12Up/1552/2022 zo 06. decembra 2022, a ktorá by uplynula dňom 28. decembra 2025. Žalobkyňa tvrdila, že o skutočnostiach týkajúcich sa dôvodu prevodu spoluvlastníckeho podielu vo výške 4/6 z celku na predmetných nehnuteľnostiach zo strany jej matky na žalovanú sa mala dozvedieť pri rozhovore so svojou matkou dňa 15. 01. 2023. Rozhodujúce bolo ustáliť, kedy sa žalobkyňa mohla o týchto skutočnostiach dozvedieť, odkedy by mala začať plynúť subjektívna trojmesačná lehota, pričom pri určení nie je rozhodujúci pocit a tvrdenie žalobkyne, ale preukázanie relevantných skutočností týkajúcich sa možnosti nadobudnutia vedomosti o rozhodujúcich skutočnostiach. Odvolací súd v zhode s názorom okresného súdu uvádza, že z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že žalobkyňou prezentované tvrdenie o tom, kedy sa mala dozvedieť o rozhodujúcich skutočnostiach nie je pravdivé a vyznieva účelovo v snahe ovplyvniť začiatok plynutia subjektívnej lehoty na podanie žaloby na obnovu konania. Z obsahu podaného odporu zo strany žalobkyne zo 17. 01. 2023 voči platobnému rozkazu sp. zn. 12Up/1552/2022 jednoznačne vyplýva nielen to, že žalovaná uhradila sumu 15.000 eur, ale aj tá skutočnosť, že v rodine žalobkyne sa dohodli, (teda aj za prítomnosti a vedomosti samotnej žalobkyne), že na základe vysporiadania dlhu - splatenie

exekúcie bude podiel na predmetných nehnuteľnostiach vo výške 4/6 z celku prevedený na žalovanú. Uvedené bolo následne aj zrealizované, čo vyplýva aj z LV č. XXX kat. úz. I., kde podiel na nehnuteľnostiach vo výške 4/6 z celku pod B5 bol darovacou zmluvou prevedený na žalovanú. V danom smere odvolací súd poukazuje aj na tú skutočnosť, že návrh na vklad údajov do katastra nehnuteľností z darovacej zmluvy v prospech žalovanej bol zrealizovaný skôr ako vklad údajov z kúpnej zmluvy v prospech žalobkyne, ktorá skutočnosť vyplýva zo zápisu vkladu, kde pri darovacej zmluve bol zapísaný vklad pod č. V XXXX/XXXX a z kúpnej zmluvy až následne pod č. V XXXX/XXXX. Z uvedeného je tak zrejmé, že o týchto skutočnostiach mala žalobkyňa vedomosť už v roku 2021, kedy v rodine riešili vyplatenie exekúcie vedenej proti jej sestre a švagrovi, keďže spoluvlastnícky podiel vo výške 1/6 z celku, ktorý bol v tom čase evidovaný na jej sestru, bol zaťažený exekučným záložným právom, pričom sa dohodli, že dlh za sestru bude vyplatený a podiel matky žalobkyne bude darovacou zmluvou prevedený na žalovanú. Tvrdenia žalobkyne o opaku v tomto prípade neobstoja. V danom prípade tak žaloba na obnovu konania nie je podaná v subjektívnej lehote, ktorá môže plynúť len v rámci objektívnej, pričom nie je nutné skúmať, či je daný dôvod obnovy konania podľa § 397 CSP, preto okresný súd správne rozhodol, keď žalobu žalobkyne na obnovu konania uznesením odmietol už podľa § 413 ods. 1 písm. a) CSP.

2.2. Odvolací súd ex offio preskúmal aj závislý výrok o trovách konania pred súdom prvej inštancie (III. výrok), ktorý odvolací súd pre jeho vecnú správnosť taktiež potvrdil, nakoľko okresný súd správne rozhodol o trovách prvoinstančného konania. V časti, v ktorej žalobkyňa podala odvolanie aj proti II. výroku uznesenia súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na odklad vykonateľnosti platobného rozkazu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 12Up/1552/2022 zo 06. 12. 2022, odvolací súd odvolanie ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné odmietol podľa § 386 písm. c) CSP. V zmysle § 357 písm. j) CSP je odvolanie prípustné len proti uzneseniu súdu prvej inštancie o odklade vykonateľnosti rozhodnutia, nie aj v prípade zamietnutia návrhu na odklad vykonateľnosti rozhodnutia. Nakoľko však bol v konaní takýto návrh podaný, bolo povinnosťou súdu prvej inštancie o ňom rozhodnúť. V prípade, že súd považuje žalobu na obnovu konania za zjavne nedôvodnú (ako tomu bolo v tomto prípade), sa však javí ako neefektívne a ne hospodárne najprv rozhodovať o návrhu na odklad vykonateľnosti rozsudku vydaného v pôvodnom konaní a až následne o žalobe na obnovu konania, pretože aj pri návrhu na odklad vykonateľnosti rozhodnutia súd predbežne vyhodnocuje, či sa žaloba na obnovu konania aspoň javí ako dôvodná.

2.3. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovanej priznal voči žalobkyňi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, pretože žalovaná bola v odvolacom konaní plne úspešná a trovy konania jej vznikli v súvislosti s vyjadrením sa k odvolaniu žalobkyne. O výške a prijímateľovi náhrady trov odvolacieho konania rozhodne v zmysle § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“), jeho prípustnosť odôvodnila § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP.

3.1. Dovolateľka uvádza, že súd prvej inštancie, ako aj súd odvolací bez toho, aby mali jednoznačne ustálené, kedy sa dovolateľka mohla o skutočnostiach na obnovu konania dozvedieť, a teda odkedy začala plynúť subjektívna trojmesačná lehota na podanie návrhu na obnovu konania, návrhy dovolateľky na výsluch svedkýň X., nevykonali a odmietli. Dovolateľka nepopiera, že o prevode spoluvlastníckeho podielu X. U. na žalovanú získala vedomosť niekedy v septembri 2021, ale zotrváva na tvrdení, podľa ktorého X. U., matka žalobkyne a stará matka žalovanej, žalobkyňi až okolo 15. januára 2023 v rozhovore uviedla skutočné dôvody, na základe ktorých darovala svoj spoluvlastnícky podiel 4/6 na predmetnom rodinnom dome žalovanej, a tými dôvodmi bolo nie darovanie ako také, ale vysporiadanie sumy 15.000 eur tak, že X. U. daruje svoj podiel 4/6 žalovanej a žalovaná jej umožní doživotne v rodinnom dome bývať, pričom na základe darovacej zmluvy uzatvorenej medzi X. U. ako daryňou a žalovanou ako obdarovanou skutočne došlo k darovaniu spoluvlastníckeho podielu 4/6, vklad povolený pod č. V XXXX/XXXX. O týchto dôvodoch žalobkyňa až do 15. januára 2023 vedomosť nemala a nič na tom nemení ani záver súdu prvej inštancie poukazujúci na vyjadrenie žalobkyne pod bodom 15. odôvodnenia uznesenia. Podľa dovolateľky je zrejmé, že žalobkyňa sa o skutočných dôvodoch prevodu spoluvlastníckeho podielu v 4/6 dozvedela od X. U. v mesiaci január 2023, a teda návrh na povolenie

obnovy konania podala tak v 3-mesačnej subjektívnej, ako aj 3-ročnej objektívnej lehote od právoplatnosti platobného rozkazu tunajšieho súdu sp. zn. 12Up/1552/2022, žaloba je podaná vo veci, v ktorej obnova konania je prípustná a je podaná aktívne vecne legitimovaným žalobcom proti pasívne vecne legitimovanej žalovanej. Zo skutočností uvedených žalobkyňou je súčasne zjavné, že žalovaná sa v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 12Up/1552/202 domáhala od žalobkyne zaplata sumy 15.000 eur v situácii, keď jej bola poskytnutá náhrada v hodnote spoluvlastníckeho podielu X. U. v 4/6, teda 4-násobne vyššej než pôvodne plnila, a preto žalobkyňa považuje jej nárok aj za nemorálny. Tým, že prvoinštančný súd a následne i odvolací súd bez toho, aby výsluchom dovolateľkou navrhovaných svedkýň zistil dôvody, pre ktoré X. U. previedla svoj väčšinový podiel bezodplatne na žalovanú, a kedy dôvody tohto prevodu uviedla dovolateľka, hoci ide o okolnosti, ktoré majú zásadný význam pre správne rozhodnutie veci, došlo k porušeniu procesného práva dovolateľky na riadne odôvodnenie rozsudku, a teda i k porušeniu jej základného práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP.

3.2. Dovolaťka navrhuje, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že v danom prípade mal nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu podľa žalobkyne spočívať v tom, že súd nevypočul ňou navrhované svedkyne - matku žalobkyne X. a sestru žalobkyne I. T., ktoré mali objasniť dôvody, pre ktoré X. U. previedla v roku 2021 svoj spoluvlastnícky podiel na žalovanú. Takto formulovaný dôvod v žiadnom prípade neobstojí, pretože predmetom konania o žalobe na obnovu konania v danom procesnom štádiu neboli dôvody prevodu spoluvlastníckeho podielu, ale splnenie podmienok pre obnovu konania. Súd v štádiu posudzovania procesnej prípustnosti žaloby na obnovu konania nevykonáva dokazovanie vo veci samej, ale posudzuje len to, či sú splnené podmienky pre to, aby bola povolená obnova konania, o čom môže v prípade zjavnej nedôvodnosti žaloby rozhodnúť aj bez pojednávania. Podmienky pre obnovu konania v tomto prípade evidentne splnené neboli, keďže „novo objavené“ dôkazy mali spočívať výlučne vo výsluchu svedkov, ktorých žalobkyňa pozná prakticky od svojho narodenia. Ďalej žalobkyňa v podanom dovolaní nešpecifikovala konkrétnu právnu otázku, pri ktorej sa mal odvolací súd odchýliť od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu a ani takú, ktorá by nebola v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu riešená. Žalovaná navrhuje, aby dovolací súd odmietol dovolanie a priznal žalovanej náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na odôvodnenie uvedeného záveru dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolať súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolaťím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a v spojitosti s tým označiť v dovolaní náležitým spôsobom tiež dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolaťím dôvodom sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; jeho integrálnou súčasťou je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti jeho strán, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia a na jeho riadne odôvodnenie, zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

8.2. Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia zákona treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

9. Dovolateľka namietala nedostatočné zistenie skutkového stavu veci, ako aj nesprávne vyhodnotenie dôkazov. Najmä poukazovala na to, že návrhy dovolateľky na výsluch svedkýň X.. a I. T. súdy nevykonali; ako aj namietala to, že žalobkyňa sa o skutočných dôvodoch prevodu spoluvlastníckeho podielu v 4/6 dozvedela od X. U. v mesiaci január 2023, a teda návrh na povolenie obnovy konania podala tak v 3-mesačnej subjektívnej, ako aj 3-ročnej objektívnej lehote od právoplatnosti platobného rozkazu.

10. Dovolací súd nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, lebo je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

11. Dovolací súd k tejto námietke dovolateľa uvádza, že dokazovaním je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu, a nie účastníkov konania (viď tiež uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/99/2011, 2Cdo/141/2012, 3Cdo/2012/2012, 4Cdo/125/2012, 5Cdo/251/2012, 6Cdo/36/2011 a 7Cdo/34/2011). Pokiaľ súd v priebehu civilného konania (prípadne) nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (viď R 125/1999). V takom prípade môžu byť síce nedostatočne zistené rozhodujúce skutkové okolnosti, (čo v konečnom dôsledku môže viesť dokonca až k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), táto nesprávnosť ale v zmysle už dávnejšej judikatúry najvyššieho súdu nezakladá vadu zmätočnosti (k tomu viď R 37/1993 a rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/219/2013, 3Cdo/888/2015, 4Cdo/34/2011, 5Cdo/149/2010, 6Cdo/134/2010, 6Cdo/60/2012, 7Cdo/86/2012 a 7Cdo/36/2011).

12. Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov, ktoré dovolateľka naznačuje v dovolaní, nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu zmätočnosti, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania. Súdna prax sa ustálila na názore, že ak súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania (viď R 42/1993, ale aj rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/85/2010, 1Cdo/18/2011, 3Cdo/268/2012, 4Cdo/314/2012, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/104/2010, 7Cdo/248/2012).

13. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani v zmysle novšej právnej úpravy civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (viď rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017, nedospel však k záveru

o jeho ústavnej neudržateľnosti.

14. Konanie odvolacieho súdu v prejednávanej veci však takéto vady nevykazuje. Prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie uznesenia odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením uznesenia súdu prvej inštancie spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 CSP a § 220 ods. 2 CSP. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu ako aj z rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, pričom podľa názoru dovolacieho súdu zistené skutkové závery odvolacieho súdu nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý (riadny) proces.

14.1. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí v bode 14. dostatočným spôsobom dôvodil, že „... z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že žalobkyňou prezentované tvrdenie o tom, kedy sa mala dozvedieť o rozhodujúcich skutočnostiach nie je pravdivé a vyznieva účelovo v snahe ovplyvniť začiatok plynutia subjektívnej lehoty na podanie žaloby na obnovu konania. Z obsahu podaného odporu zo strany žalobkyne zo 17. 01. 2023 voči platobnému rozkazu sp. zn. 12Up/1552/2022 jednoznačne vyplývala nielen to, že žalovaná uhradila sumu 15.000 eur, ale aj tá skutočnosť, že v rodine žalobkyne sa dohodli, (teda aj za prítomnosti a vedomosti samotnej žalobkyne), že na základe vysporiadanie dlhu - splatenie exekúcie bude podiel na predmetných nehnuteľnostiach vo výške 4/6 z celku prevedený na žalovanú. Uvedené bolo následne aj zrealizované, čo vyplýva aj z LV č. F. kat. úz. I., kde podiel na nehnuteľnostiach vo výške 4/6 z celku pod B5 bol darovacou zmluvou prevedený na žalovanú. V danom smere odvolací súd poukazuje aj na tú skutočnosť, že návrh na vklad údajov do katastra nehnuteľností z darovacej zmluvy v prospech žalovanej bol zrealizovaný skôr ako vklad údajov z kúpnej zmluvy v prospech žalobkyne, ktorá skutočnosť vyplýva zo zápisu vkladu, kde pri darovacej zmluve bol zapísaný vklad pod č. V XXXX/XXXX a z kúpnej zmluvy až následne pod č. V XXXX/XXXX. Z uvedeného je tak zrejmé, že o týchto skutočnostiach mala žalobkyňa vedomosť už v roku 2021, kedy v rodine riešili vyplatenie exekúcie vedenej proti jej sestre a švagrovi, keďže spoluvlastnícky podiel vo výške 1/6 z celku, ktorý bol v tom čase evidovaný na jej sestru, bol zaťažený exekučným záložným právom, pričom sa dohodli, že dlh za sestru bude vyplatený a podiel matky žalobkyne bude darovacou zmluvou prevedený na žalovanú. Tvrdenia žalobkyne o opaku v tomto prípade neobstoja.“

14.2. Súd prvej inštancie v bode 16. svojho rozhodnutia sa vysporiadal s nevykonaním výsluchu svedkýň, keď dôvodil, že „pokiaľ ide o ďalší dôvod obnovy konania a to, že možno vykonať dôkazy, ktoré sa nemohli vykonať v pôvodnom konaní, a to výsluch svedkýň X., je žaloba na obnovu konania zjavne nedôvodná. O možnosť vykonania dôkazov, ktoré sa nemohli vykonať v pôvodnom konaní (§ 397 písm. b) Civilného súdneho poriadku) ide vtedy, keď strana sporu síce v pôvodnom konaní označila dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, avšak ňou navrhnuté dôkazy nemohol súd vykonať z dôvodu prekážok objektívneho charakteru. Pokiaľ strana sporu zo svojej viny neuplatnila určitú skutočnosť v pôvodnom konaní, je vylúčená aj s dôkazmi, ktoré majú túto skutočnosť preukázať. Žalovaná uvedené dôkazy v pôvodnom konaní súdu nenavrhla, ani v ňom neuplatnila skutočnosť, ktorá má byť nimi preukázaná, a to ako už bolo vyššie uvedené, v dôsledku nepodania včasného odporu proti platobnému rozkazu.“

15. Z prieskumnej povahy dovolacieho konania a z charakteru dovolacieho konania vyplýva, že dokazovanie sa v ňom nevykonáva a dovolaciemu súdu ani neprislúcha prehodnocovať dôkazy vykonané v konaní na súdoch nižšej inštancie. To, akým spôsobom súd vykonáva a vyhodnocuje jednotlivé dôkazy, na ktoré prihliadne a v akej miere, je vždy vecou konajúceho súdu. Dovoláním sa nemožno domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolateľkou tvrdené nesprávne hodnotenie dôkazov nie je preto spôsobilé založiť bez ďalšieho zmatečnosťnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

16. To, že dovolateľka so skutkovými závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasila a nestotožnila sa s nimi, nemôže samo osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol

v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

17. Na základe vyššie uvedeného možno uzavrieť, že odvolací súd v konaní nepostupoval spôsobom, ktorý by bol v rozpore s kogentnými procesnými ustanoveniami, a ktorým by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľka neopodstatnene namieta nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jej procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Dovolací súd preto dovolanie žalobkyne ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

18. Dovolateľka vyvodzuje prípustnosť jej dovolania aj z ust. § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP.

19. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

19.1. Právny posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

20. V zmysle § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

21. Pre všetky tri procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“, a to ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna, nie skutková otázka. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú, ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine, ako aj o otázku procesnoprávnú, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení. V prípade dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (porovnaj napríklad 1Cdo/126/2017, 1Cdo/206/2017, 1Cdo/208/2016, 2Cdo/203/2016, 3Cdo/235/2016, 3Cdo/132/2017, 4Cdo/14/2017, 4Cdo/89/2017, 4Cdo/207/2017, 7Cdo/20/2017, 8Cdo/186/2016, 8Cdo/78/2017, 8Cdo/221/2017).

22. Pokiaľ procesná strana v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 CSP, nevymedzí právnu otázku, ktorá v dovolacom konaní ešte nebola vyriešená, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach, ktorú otázku, a ktoré rozhodnutia mal dovolateľ na mysli. V opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo byť neefektívne a nedosahujúce zákonom predpokladaný cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky a nekonkretizovania podstaty právnej otázky, nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinstančný a odvolací súd. V opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný svojvoľný dovolací prieskum priečiaci sa nielen, vo všeobecnosti, novej koncepcii právnej úpravy dovolania a odvolacieho konania zvolenej v CSP, ale konkrétne aj cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (porovnaj 3Cdo/6/2017).

23. Nevyhnutným predpokladom, aby dovolací súd mohol posúdiť prípustnosť dovolania v zmysle §

421 ods. 1 CSP, je konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa odvolací súd riešil nesprávne. Najvyšší súd uvádza tiež to, že pokiaľ dovolateľ namieta nesprávnosť alebo nepodloženosť niektorých skutkových záverov súdov, neprípustne tým predkladá na dovolací prieskum skutkové, nie právne otázky. Dovolací súd je pritom viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

24. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú, (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnú, (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázkou relevantnou podľa tohto ustanovenia môže byť len právna otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázky síce riešené súdmi v priebehu konania, avšak netvoriace základ ich rozhodnutí, nemajú relevanciu v zmysle tohto ustanovenia. Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky, dovolateľom v dovolaní nenastolené a nepomenované, nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia.

25. Dovolací súd poukazuje aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj len ústavný súd) zo 14. apríla 2022 sp. zn. I. ÚS 215/2022-15, ktorý uviedol, že ... „k odmietnutiu dovolania pre nesplnenie náležitostí zadefinovania dôvodu prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku, ústavný súd považuje za potrebné dodať, že aj keď jeho súčasná judikatúra uprednostňuje materiálny prístup k vymedzeniu dovolacích dôvodov zo strany najvyššieho súdu (I. ÚS 336/2019, IV. ÚS 479/2021), dovolací súd si bez náležitého vymedzenia právnej otázky dovolateľom nemôže túto otázku vyabstrahovať z dovolania sám (II. ÚS 291/2021). Ústavne konformné riešenie vyžaduje, „aby právna otázka z dovolania jasne vyčnievala a takisto, aby z dovolania vyčnievalo aj právne posúdenie vecí, ktoré pokladá dovolateľ za nesprávne s uvedením toho, v čom má spočívať táto nesprávnosť...“ Sťažovateľ, resp. jeho advokát „preto musí pripraviť jasné, vecné a zmysluplné vymedzenie namietaného nesprávneho právneho posúdenia spornej právnej otázky.“ (I. ÚS 115/2020)".

26. Vo svetle horeuvedeného pristúpil dovolací súd k preskúmaniu prípustnosti podaného dovolania z hľadiska jeho obsahu, vymedzeného dovolateľmi.

27. Pri posudzovaní podaného dovolania podľa obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) je zřejmé, že dovolateľka napáda správnosť skutkových záverov súdov pri ustálení, kedy sa dovolateľka mohla o skutočnostiach na obnovu konania dozvedieť, a teda odkedy začala plynúť subjektívna trojmesačná lehota na podanie návrhu na obnovu konania.

28. Čo sa týka uvedeného, z námietok dovolateľky vyplýva, že v danom prípade ide o otázku skutkovú. Dovolateľka preto nesprávne právne posúdenie vecí odôvodňuje spochybnením skutkových zistení, ku ktorým dospeli súdy nižších inštancií. Dovolací súd zdôrazňuje, že taká v dovolaní nastolená otázka, ktorá má skutkovú (nie právnu) povahu, nemôže byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP a nemôže viesť k založeniu prípustnosti dovolania žalobkyne v zmysle tohto ustanovenia (IV. ÚS 506/2024).

28.1. Riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania. Pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec. S istým zjednodušením možno konštatovať, že otázkou skutkovou (faktickou) je pravdivosť či nepravdivosť skutkových tvrdení procesných strán. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania vecí, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení, (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad (3Cdo/218/2017, 3Cdo/150/2017, 4Cdo/7/2018, 4Cdo/32/2018, 7Cdo/99/2018).

29. Dovolací súd zastáva názor, že vyhodnotenie skutkového stavu, a to kedy sa dovolateľka mohla o skutočnostiach na obnovu konania dozvedieť, je otázkou skutkovou a jej riešenie jednoznačne vychádza zo skutkových zistení zodpovedajúcich tomu-ktorému prípadu. Zodpovedanie predmetnej otázky je výsledkom vykonaného dokazovania v danom spore. Tým, že dovolateľka sa nestotožňuje so závermi odvolacieho súdu v podstate spochybňuje jeho skutkové závery.

29.1. Uvedené odôvodnenie dovolania podaného z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a samotná polemika dovolateľky s rozhodnutím odvolacieho súdu však nepredstavuje vymedzenie právnej otázky tak, ako to predpokladá § 421 ods. 1 CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP. K tomu dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu pod príslušnú právnu normu, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri právnom posúdení veci však rieši právne otázky, nie skutkové, preto nemožno dovolanie podané pre nesprávne právne posúdenie veci odôvodniť spochybnením skutkových záverov odvolacieho súdu, ktorých riešenie predchádzalo riešeniu právnych otázok.

30. Dovolateľka pri predmetnej otázke, ako už bolo uvedené vyššie, konkrétne nevymedzila právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a ktorú dovolací súd riešil nesprávne, nakoľko išlo o otázku skutkovú. Takáto otázka nemôže byť relevantná ani z hľadiska § 421 ods. 1 CSP a nemôže viesť k založeniu prípustnosti dovolania žalobkyne v zmysle tohto ustanovenia.

31. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd preto uzatvára, že dovolateľkou formulovaná otázka nepredstavuje vymedzenie právnej otázky tak, ako to predpokladá § 421 CSP. Preto dovolací súd dovolanie žalobkyne v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. f) CSP. Rovnako dovolateľka neopodstatnene namieta nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jej procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Dovolací súd preto dovolanie žalobkyne ako procesne neprípustné odmietol v tejto časti podľa § 447 písm. c) CSP.

32. Žalovaná bola v dovolacom konaní úspešná, preto jej dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

33. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.